

بررسی وضعیت گیرنده‌های استروژن و پرولاکتین در سرطان پستان

دکتر مجید سیرتی ثابت^۱، دکتر فاطمه کرمی تهرانی^۲

دریافت مقاله: ۸۴/۱۱/۳ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۸۵/۱/۳۰ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۸۵/۵/۲۵ پذیرش مقاله: ۸۵/۷/۵

چکیده

زمینه و هدف: وجود گیرنده‌های هورمونی در سلول‌های سرطانی از جنبه‌های مختلف حائز اهمیت است. بررسی وضعیت گیرنده‌های استروژنی در ارزیابی پاسخ سلول‌های سرطانی پستان به هورمون درمانی مهم است. در سال‌های اخیر مطالعات بسیاری روی گیرنده‌های پرولاکتین به خصوص در سرطان پستان انجام شده است. هدف مطالعه حاضر بررسی وضعیت گیرنده‌های استروژن و پرولاکتین در نمونه‌های سرطان پستان است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی چهل نمونه سرطان پستان مورد بررسی قرار گرفت. گیرنده استروژن با استفاده از روش اتصال توسط لیگاند رادیواکتیو سنجش شد. گیرنده آزاد و تام پرولاکتین با استفاده از پرولاکتین نشاندار شده با $^{125}\text{I-PRL}$ سنجش گردید. برای سنجش گیرنده تام پرولاکتین از محلول کلرید منیزیم (۳/۵ مولار) استفاده شد.

یافته‌ها: ۸۵٪ نمونه‌ها از نوع سرطان مهاجم مجرای بودند و مشخص شد که به ترتیب ۶۲/۵٪، ۴۵٪ و ۶۲/۵٪ موارد دارای گیرنده استروژن، گیرنده پرولاکتین آزاد و گیرنده پرولاکتین تام هستند. ۴۵٪ سلول‌های توموری مورد مطالعه دارای هر دو گیرنده استروژن و پرولاکتین تام بودند. ارتباط معنی‌داری ($p < 0.05$) بین گیرنده استروژن و گیرنده پرولاکتین آزاد مشاهده شد. هم‌چنین ارتباط بین گیرنده استروژن و گیرنده پرولاکتین تام نیز معنی‌دار ($p < 0.05$) بود. در این مطالعه هم‌چنین مشخص گردید که ۲۰٪ نمونه‌ها دارای هیچ یک از گیرنده‌های استروژنی یا پرولاکتینی نیستند.

نتیجه‌گیری: با در نظر گرفتن وجود گیرنده‌های استروژنی و پرولاکتینی در سلول‌های توموری و نقش این هورمون‌ها در رشد سلول‌های سرطانی پستان اهمیت استفاده از داروهای ضد استروژنی و ضد پرولاکتینی در مهار رشد این تومورها مشخص می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: سرطان پستان، گیرنده استروژن، گیرنده پرولاکتین، هورمون درمانی

مقدمه

سرطان پستان یکی از شایع‌ترین انواع سرطان در بانوان است. نسج پستان در زنان به طور طبیعی در مقاطع مختلف از جمله دوره ماهانه، بلوغ، حاملگی و شیردهی تحت تأثیر عوامل مختلف هورمونی است [۱-۲]. عقیده بر این است که

فاکتورهای هورمونی، نقش آغازگر یا مشارکت کننده در ایجاد سرطان پستان دارند [۳-۴]. وابستگی رشد بعضی از تومورهای سرطانی پستان به هورمون‌های استروژنی مدت زیادی است که مشخص شده است [۵-۶]. با توجه به این که وجود گیرنده هورمون در بافت هدف برای ایفای نقش هورمون روی بافت

۱- (نویسنده مسئول) استادیار گروه آموزشی بیوشیمی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

تلفن: ۰۲۸۱-۳۳۳۰۵۳۴، فاکس: ۰۲۸۱-۳۳۲۴۹۷۰، پست الکترونیکی: sirati_m@yahoo.com

۲- دانشیار گروه آموزشی بیوشیمی بالینی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس